

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoPno/21/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1321206436
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1321206436.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. J., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom D. XF, D., zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matka - Ing. D. S., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom D. XXX, J. - okolie, toho času bytom A. X/L, D. a otec - X. A. J., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom D. XF, D., v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní takto

rozhodol:

Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní zo dňa 14.07.2022 sa z a m i e t a.

odôvodnenie:

Návrhom zo dňa 14.07.2022 sa matka domáhala zrušenia uznesenia Okresného súdu Bratislava III, č.k. 39P/238/2021, zo dňa 03.05.2021 a nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým súd maloletého A. J. dočasne zverí do jej výlučnej osobnej starostlivosti, oboch rodičov oprávni maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, otcovi uloží povinnosť platiť výživné na maloletého vo výške 800 eur mesačne a upraví styk otca s maloletým na každý párny víkend v kalendárnom roku od piatku od 17,00 hod, do nedele do 18.00 hod., počas jarných prázdnin v párnom kalendárnom roku od pondelka 09.00 hod.do nedele do 18.00 hod., počas letných prázdnin v párnom kalendárnom roku posledné dva týždne v mesiaci júl od pondelka od 9.00 hod.do nedele do 18.00 hod., počas jesenných prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 09.00 hod.do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod., počas zimných prázdnin začínajúcich v párnom roku a končiacich v nepárnom kalendárnom roku od 08.00 hod. dňa 26. decembra do 18.00 hod. dňa 30.decembra a počas zimných prázdnin začínajúcich v nepárnom kalendárnom roku a končiacich v párnom kalendárnom roku od 08.00 hod. dňa 01.01. do 18.00 hod. dňa 05.01.s tým, že miestom prevzatia a odovzdania maloletého určí bydlisko matky.

2. Svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia matka odôvodnila tým, že po dobu 46 mesiacov bezdôvodne nedochádza k jej styku s maloletým z dôvodov na strane otca a doposiaľ sa neuskutočnil výkon rozhodnutia súdu, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie o styku. Z uvedeného dôvodu žiada bezodkladne o postup podľa § 386 ods. 1 CMP, t.j. zabezpečenie osobného odňatia maloletého otcovi a odovzdanie jej dieťaťa pred školským zariadením, resp. pred bydliskom za účelom realizácie neodkladného opatrenia, resp. vykonať iné opatrenia smerujúce k dosiahnutiu realizácie neodkladných opatrení (výzva na dobrovoľné plnenie a uloženie pokuty otcovi). Poukázala na to, že otec od roku 2018 nemá záujem, aby maloletý sa s matkou stýkal a dlhodobo nerešpektuje ani jedno doteraz nariadenie uznesenie súdu o styku matky s maloletým. Preto nie je možné sa domnievať, že bude rešpektovať aj v poradí 4. nariadené uznesenie o styku. Uviedla, že otec si ju zablokoval na telefóne od novembra 2021 a zriadil mail na komunikáciu, na ktorý neodpovedá a nekomunikuje o maloletom. Dala do pozornosti, že v prípade, ak maloletý mal možnosť byť s matkou bez prítomnosti otca, stretnutie prebiehalo pozitívne a bez komplikácií, čo vyplýva zo správy Centra pre deti a rodiny Bratislava - Röntgenova zo dňa 24.02.2021 (ďalej len „CDR“). Zdôraznila, že súd prvej inštancie jej určil čas preberania maloletého

v pracovnej dobe, čo nie je reálne možné praktizovať a čím sa jej styk s maloletým minimalizuje a zužuje. Namietala, že napriek nadchádzajúcim letným prázdninám, súd prvej inštancie jej neurčil styk s maloletým počas žiadnych sviatkov a prázdnin, čo považovala za neakceptovateľné a v priamom rozpore so záujmom maloletého. Zdôraznila, že opakovane sa domáhala prezverenia maloletého do jej starostlivosti, čo súd neakceptoval, pričom už po dobu štyroch rokov vyrastá maloletý bez matky. Nakoľko aktuálny model starostlivosti o maloletého dlhodobo nefunguje, je nevyhnutné pristúpiť k jeho zmene. Za absurdné považovala, že v konaní vo veci samej o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému súd určil jej styk s maloletým v prítomnosti otca, napriek tomu, že práve ona rešpektuje rolu otca, nikdy mu nebránila v styku s maloletým a otec je ten, kto chce matku úplne vylúčiť zo života maloletého. Vytýkané bránenie v styku považovala za zásadnú zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti rodičov o maloletého. Podľa jej mienky, je správanie otca neakceptovateľné, svedčiace o absencii jeho dostatočnej spôsobilosti na výchovu maloletého. Uviedla, že záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so záujmom rodiča, ktorému je dieťa dočasne zverené do výlučnej osobnej starostlivosti, t.j. so záujmom otca. Akékoľvek prisvojovanie si práva na rozhodovanie o tom, čo je alebo nie je najlepším záujmom spoločného dieťaťa len jedným rodičom, je dôvodom na využitie procesných prostriedkov na zmenu tohto nesprávneho postoja (napr. § 37 Zákona o rodine uloženie výchovného opatrenia), na zmenu rozhodnutia o zverení, a to aj bez návrhu. Dala do pozornosti aj právny názor Okresného súdu Bratislava III, prezentovaný v uznesení č.k. 37P/32/2021 zo dňa 21.04.2022, v ktorom otec upozornil na možnú zmenu dočasnej osobnej starostlivosti o maloletého, ak bude naďalej pokračovať v nerešpektovaní súdnych rozhodnutí. Uviedla, že zo zákona sa za zmenu pomerov považuje stav, keď jeden z rodičov opakovane, bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým. V takom prípade by súd nemal zvažovať, či rozhodnutie zmení alebo nezmení v prípade, ak rodič, ktorému je v stretávaní bránené, má záujem o zverenie dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti a sú splnené podmienky opakovaného, bezdôvodného a zámerného bránenia. Zásadu stability výchovného prostredia nemožno uprednostniť, ale má ustúpiť vyššiemu cieľu, ktorým je zabezpečenie riadnej výchovy maloletého. Mala za to, že rodič dopúšťajúci sa takéhoto obmedzovania práva dieťaťa na stretávanie sa s druhým rodičom a schopný vylúčiť druhého rodiča zo života spoločného dieťaťa, neposkytuje záruku, že výchova dieťaťa splní ciele, ktoré od nej spoločnosť očakáva. Podľa jej názoru, súd by nemal s rozhodnutím o zmene zverenia čakať, pretože dochádza ku škodám na psychike dieťaťa, ktoré majú vážny dlhodobý charakter. Obmedzovanie práva na styk s rodičom, bránenie v akomkoľvek kontakte je nutné považovať za nerešpektovanie práv druhého rodiča, resp. práv dieťaťa, a je možné považovať za podstatnú zmenu pomerov, ktorá je predpokladom na zmenu rozhodnutia o zverení maloletého do osobnej starostlivosti.

3. Odvolací súd posúdil podanie matky zo dňa 14.07.2022 podľa jeho obsahu v súlade s ust. § 124 ods. 1 CSP a toto vyhodnotil ako návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní, o ktorom je príslušný rozhodnúť odvolací súd (podľa § 362 CMP). Treba konštatovať, že daný návrh sa viaže ku konaniu vo veci samej vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 38P/60/2017. Podanie matky označené ako "Žiadosť o bezodkladné konanie vo veci vedenej pod sp. zn. 39P/238/2021" jednoznačne obsahuje Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti o maloleté dieťa, pričom predmetom konania vedeného na odvolacom súde pod sp. zn. 11CoP/233/2022 a na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 39P/238/2021 je konanie o návrhoch na zrušenie neodkladných opatrení a konanie o začatí konaní o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré všetky konania sa týkajú rozhodovania o styku matky s maloletým.

4. Činnosťou odvolacieho súdu zistené skutočnosti, že Okresný súd Bratislava III v konaní vo veci samej vedenej pod sp. zn. 38P/60/2017 o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na pojednávaní dňa 21.04.2022 rozhodol rozsudkom tak, že zveril maloletého Daniela Kvoceru, nar. 02.01.2014 do osobnej starostlivosti otca s tým, že obaja rodičia budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 50 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca od 13.09.2017, zročné výživné na maloletého za obdobie od 13.09.2017 do 30.04.2022 v sume 800,06 eur uložil matke uhradiť k rukám otca v dvoch splátkach, a to v sume 400 eur do 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia a v sume 400,06 eur do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia, styk matky s maloletým upravil na každý kalendárny týždeň v utorok a štvrtok od 15:00 hod. do 17:00 hod. a každý párný kalendárny týždeň v sobotu a nedeľu od 13:00 hod. do 16:00 hod. v prítomnosti otca s tým, že matka si bude maloletého preberať pred školským zariadením, ktoré maloletý navštevuje a v dňoch, keď maloletý nebude v školskom zariadení, v mieste bydliska otca a odovzdávať v mieste bydliska otca okrem utorka, keď bude mať maloletý fotografický krúžok, kedy maloletého odovzdá na fotografickom krúžku, otcovi uložil povinnosť maloletého na styk s matkou riadne pripraviť a v určenom čase a mieste ho matke odovzdať a rešpektovať matkou zvolený program

pre maloletého. Vo výroku rozhodnutia ďalej uložil rodičom povinnosť správať sa ku sebe slušne, úctivo a zdvorilo, otcovi povinnosť informovať matku na jej emailovej adrese vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca o podstatných záležitostiach maloletého, najmä o zdravotnom stave maloletého a školskej a mimoškolskej činnosti maloletého, zamietol návrh na uloženie výchovného opatrenia, návrh otca vo zvyšnej časti a návrh matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Voči rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie obaja rodičia a kolízny opatrovník.

5. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 362 CMP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré je možné začať bez návrhu.

8. Podľa § 361 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

9. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo ho odovzdal do striedavej osobnej starostlivosti.

10. Nariadenie neodkladného opatrenia v priebehu odvolacieho konania vyplýva nielen z verejného záujmu, napr. ochrana maloletého dieťaťa, ale aj z princípu úplnej apelácie, ktorá sa uplatňuje v mimosporovom konaní. Neodkladné opatrenia sú rozčlenené na neodkladné opatrenia vo veci ochrany maloletého § 365 CMP neodkladné opatrenia vo veciach výživného, § 366 CMP neodkladné opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého, § 367 CMP neodkladné opatrenia o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých, § 368 CMP a opatrenie na zabezpečenie dôkazu § 369 CMP. Z uvedeného výpočtu je zrejmé, že predmetné opatrenia upravujú najmä ochranu maloletého. Daná právna úprava v uvedenej oblasti v zásade vychádza z doterajšej právnej úpravy.

11. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých, je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom, ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa.

12. Z dikcie Civilného sporového poriadku § 325 a nasledujúce je zrejmé, že o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje súd prvej inštancie, s poukazom na § 2 ods. 1 CMP predstavuje § 362 CMP výnimku z tejto všeobecnej konštrukcie kreovanej v sporovom konaní. Z hľadiska účelu, ktorý plní neodkladné opatrenie v režime CMP sa vyžaduje za istých okolností potreba rýchlej a okamžitej ochrany, keď aj odvolací súd môže sám rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, alebo takéto neodkladné opatrenie sám nariadiť, ak dospeje k záveru, že sú splnené podmienky pre jeho nariadenie v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Využitie predmetného ustanovenia odvolacím súdom by z hľadiska aplikácie malo prichádzať do úvahy len ako ultima ratio, t.j. ako posledné možné riešenie. Rovnako prísne by mal súd hodnotiť aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, pokiaľ je podaný v štádiu odvolacieho konania.

13. Pre nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní je taktiež potrebné skúmať podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v súlade s vyššie citovaným zmyslom nariadenia neodkladného opatrenia v odvolacom konaní. Po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu Okresného súdu Bratislava III, č.k. 39P/238/2017 a obsahom návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia odvolací súd dospel k záveru, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v matkou požadovanom smere splnené neboli. Odvolací súd konštatuje, že v danom prípade nezistil nevyhnutnú a okamžitú potrebu zásahu súdu do pomerov účastníkov konania, ani ohrozenie záujmov maloletého dieťaťa vo vzťahu k rozhodnutiu o dočasnom zverení maloletého do výlučnej osobnej starostlivosti matky. Podľa názoru odvolacieho súdu zákonodarca nemal na mysli nariadením neodkladného

opatrenia, počas odvolacieho konania preklenúť obdobie, pokiaľ bude o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie rozhodnuté. Odvolací súd prihliadal na individuálne okolnosti prejednávanej veci, históriu rodiny a pomery v nej, aktuálny stav a potrebu dosiahnutia cieľov nariadených neodkladných opatrení uznesením Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 09.10.2018, č.k. 39P/250/2018-16, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 31.01.2019, sp. zn. 11CoP/7/2019 a neodkladného opatrenia nariadeného výrokom V. uznesenia Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 21.04.2021, č.k. 37P/32/2021-92 (o styku matky s maloletým, asistovanom styku a absolvovaní odborného psychologického poradenstva rodičmi aj maloletým), ktorých účelom je zabezpečenie obnovy kontaktu a vzťahu matky s maloletým. Pokiaľ matka poukazuje na nerešpektovanie jej rodičovských práv, nerešpektovanie uvedených súdnych rozhodnutí otcom, na dlhodobé bránenie jej otcom v styku s maloletým odvolací súd udáva, že daný argument nie je dôvodom pre postup podľa § 367 ods. 1 CMP za situácie, kedy je potrebné prihliadať na aktuálny stav v rodine a odporúčania CDR súvisiace s nutnosťou postupného nastavenia styku matky s maloletým a poskytnutia odbornej psychologickéj intervencie maloletému a rodičom. Daným rozhodnutím, teda ponechaním v platnosti a účinnosti uznesení, ktorými súd prvej inštancie dočasne upravil styk matky s maloletým, asistovaný styk a uložil im povinnosť absolvovať psychologické poradenstvo, odvolací súd reflektoval na rodinnú situáciu a tento postup považoval za súladný so záujmom maloletého. Pokiaľ matka žiada bezodkladne zabezpečiť realizáciu jej styku s maloletým na základe právoplatných a vykonateľných rozhodnutí súdu o nariadených neodkladných opatreniach o styku s maloletým, odvolací súd udáva, že tieto jej výhrady sú predmetom posúdenia v inom konaní, t.j. v konaní o výkon rozhodnutia. Na argumenty matky o nesprávnom rozhodnutí súdu prvej inštancie vo veci samej, v ktorom absentuje úprava jej styku s maloletým počas sviatkov a školských prázdnin odvolací súd neprihliadal, pretože tieto námietky budú predmetom prieskumu v odvolacom konaní. Za daných okolností odvolací súd dospel k záveru, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný, pretože matka neosvedčila ohrozenie maloletého dieťaťa a naliehavú potrebu neodkladnej úpravy pomerov v ňou navrhovanom rozsahu. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/233/2022 zo dňa 17.08.2022, konkrétne body 19 a 30. Rovnako tak návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia oprávnením oboch rodičov maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, určením výživného otcovi a úpravou styku otca s maloletým, odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodný v nadväznosti na zamietajúci výrok uznesenia o zverení maloletého a súčasne ako návrh nespĺňajúci podmienky bezodkladnosti. Navyiac, je potrebné konštatovať, že v tejto časti navrhovaného petitu matka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia žiadnym spôsobom ani neodôvodnila. Odvolací súd zdôrazňuje, že všetky argumenty matky uvedené v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní, ako aj osobnostné predpoklady rodičov a ich rodičovské kompetencie, budú predmetom posúdenia pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaniach podaných rodičmi a kolíznym opatrovníkom voči rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým upravil práva a povinnosti rodičov k maloletému (č.k. 37P/60/2017 zo dňa 22.04.2022).

14. Odvolací súd zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní, pretože neboli splnené podmienky pre jeho nariadenie, ktorým účelom je ochrana ohrozeného záujmu maloletého dieťaťa, s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej.

15. O trovách konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí v konaní vo veci samej,

16. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).